

PROJECTPLAN WINDPARK JAAP RODENBURG II

LOKAAL INITIATIEF MET EEN STERKE PARTNER

Inhoud

Management samenvatting.....	3
Inleiding.....	4
Plan en locatie.....	5
Initiatiefnemers.....	7
Saneringsplan.....	8
Gebiedsgebonden bijdrage.....	10
Draagvlakontwikkeling, communicatie en ledenwerving.....	11
Doelgroepen.....	11
Draagvlakontwikkeling.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Communicatie.....	11
Ledenwerving.....	12
Vergunningen.....	13
Globale planning.....	14

Management samenvatting

Op initiatief van de Coöperatieve vereniging Almeerse Wind ontwikkelden de coöperatie en Nuon in nauwe samenwerking met de gemeente Almere en de provincie Flevoland een plan voor een nieuw windpark op de locatie van het huidige windpark Jaap Rodenburg in Almere. Het nieuwe windpark is gepland om in bedrijf te gaan in 2020/2021 en kan, vanwege toekomstige woningbouw op de locatie, 15 jaar in bedrijf blijven.

Het park zal bestaan uit tien windturbines met een vermogen van circa 3 – 4 MW, een ashoogte van circa 90 - 100 meter en een rotordiameter van circa 100 - 120 meter. Samen kunnen ze schone stroom produceren voor circa 29.140 huishoudens, 35 procent van de huishoudens in Almere en bijna meer dan een verdubbeling (een plus van 91%) ten opzichte van het huidige park. Het project zal zodanig uitgevoerd worden dat obstakelverlichting voor de luchtvaart niet nodig is.

Als onderdeel van dit project worden de bestaande 10 turbines van Jaap Rodenburg gesaneerd evenals de turbines langs de Eemmeerdiijk (Eemmeerdiijk 5 jaar na ingebruikname van Jaap Rodenburg, maar uiterlijk in 2025) Voor het project wordt, zoals voorgeschreven in het provinciale beleid, een gebiedsgebonden bijdrage van € 1050/MW/jaar betaald.

Almeerse Wind krijgt twee van de tien turbines in het nieuwe windpark in eigendom. Daarmee wordt elektriciteit voor ongeveer 5800 woningen opgewekt, meer dan bijvoorbeeld de gehele Filmwijk verbruikt. De overige turbines worden eigendom van Nuon. Tussen Almeerse Wind en Nuon is een samenwerkingsovereenkomst gesloten waarin dit is vastgelegd. Verder is afgesproken dat Almeerse Wind verantwoordelijk is voor de participatie gedurende de projectontwikkeling en exploitatieperiode van het project en voor de communicatie tijdens de projectontwikkeling. Nuon is verantwoordelijk voor het voorbereiden en aanvragen van de vergunningen, de aanbesteding en de bouw van het project.

Complicerende factor was dat de ontwikkeling van een windpark voor een nieuwe coöperatie als Almeerse Wind te kapitaalintensief is. Daar is echter een goede oplossing voor gevonden. Nuon zal het project vrijwel geheel voorfinancieren.

Almeerse Wind ziet het als haar taak om aspecten omtrent windenergie in het algemeen en voor deze locatie in het bijzonder kenbaar te maken aan een ruime kring van omwonenden en andere belanghebbenden zoals natuur- en milieu-organisaties. De daaruit voortvloeiende contacten zullen tevens worden benut voor ledenwerving van de coöperatie. Dat laatste is belangrijk omdat Almeerse Wind een zo groot mogelijk deel van het eigen vermogen (raming: € 1,8 mln) door haar eigen leden wil laten financieren waarmee de verdien capaciteit voor dat deel van het project in de eigen woonomgeving blijft.

Draagvlakontwikkeling heeft deels al plaatsgevonden middels stadsdeelbijeenkomsten in Almere-Poort en Stad-west waar verschillende opstellingsvarianten met virtuele beeld- en geluidstechnieken waren te zien. Ook heeft de Gemeente Almere een raadpleging gehouden (zowel fysiek als online). Aan de hand daarvan is de opstelling van tien turbines tot stand gekomen.

Inleiding

Kaft in flight magazine KLM 10/2006

Sinds de zomer van 2000 is op de locatie Almere Pampus het windpark Jaap Rodenburg¹ in bedrijf. De tien windturbines produceren jaarlijks schone elektriciteit voor 15.700 huishoudens. Het park is een markant punt op de hoek van de polder. De opvallende kleuren van de turbines (rood, oranje en geel) werden ontworpen door kunstenaar Mary Fontaine uit Almere en zijn uit drie ontwerpen gekozen door de kinderen uit groep 6 en 7 van basisscholen in Almere. Kinderen van basisschool De Kameleon in Almere kozen voor het thema 'vuur' omdat 'vuur uit het binnenste van de aarde komt', 'omdat de kleuren zo mooi overlopen', 'ze zo opvallend zijn', 'ze energie geven en dus warmte' en omdat ze 'als het oud en nieuw is net vuurpijlen lijken'.

Het windpark werd eind negentiger jaren ontwikkeld. Destijds werd voorzien dat de locatie Almere Pampus vanaf 2015 gebruikt zou gaan worden voor woningbouw. De gemeente Almere en Nuon maakten afspraken over het verwijderen van de windturbines zodat de locatie na dat jaar beschikbaar zou zijn voor de bouw van huizen. Inmiddels is helder dat de bouw van woningen op de locatie aanzienlijk later zal plaats vinden dan destijds gedacht. Op initiatief van de coöperatie Almeerse Wind uit Almere ontwikkelden de coöperatie en Nuon in nauwe samenwerking met de gemeente en de provincie een plan voor een nieuw windpark op de locatie. Met dat plan, dat in dit projectplan uiteen wordt gezet, blijft deze mooie plek beschikbaar voor de productie van schone elektriciteit tot er uiteindelijk huizen staan.

---

¹ Jaap Rodenburg was een actievoerder van Greenpeace, overleden in 1998

Plan en locatie

Almere Pampus ligt op de zuid westelijke punt van Zuidelijk Flevoland. De bestaande tien windturbines van 1.65 MW, gebouwd in 2000, zijn kleiner dan moderne windturbines. De rotordiameter bedraagt 66 meter waardoor slechts een deel van de locatie nodig was voor tien turbines. De ashoogte bedraagt 67 meter. Jaarlijks produceren ze schone stroom voor 15.700 huishoudens.

Figuur 1: situatie bestaande windpark

Moderne windturbines zijn hoger en hebben grotere rotoren waardoor ze effectiever zijn en meer stroom produceren. Het parkontwerp is gemaakt met tien windturbines met een vermogen van circa 3 – 4 MW, een ashoogte van circa 90 - 100 meter en een rotordiameter van circa 100 - 120 meter. Samen kunnen ze schone stroom produceren voor circa 29.000 huishoudens. Het project zal zodanig uitgevoerd worden dat obstakelverlichting voor de luchtvaart niet nodig is.

Figuur 2: toekomstige situatie

De opstelling in drie rijen haaks aan Pampushaven is tot stand gekomen in overleg met de gemeente, nadat de gemeente een online-raadpleging had gehouden onder de inwoners van de drie omliggende wijken. Daarbij kon een rangorde aangegeven worden tussen 5 verschillende varianten.

Met de nu gekozen opstelling staan de windturbines op tenminste 1600 meter van

de woningen in Almere Poort en op meer dan 2000 meter van Almere Noorderplassen West. De initiatiefnemers hebben er om praktische redenen voorkeur voor om de turbines buiten de beschermingszones van de dijk te plaatsen. Met het Flevolandschap, de beheerder van de Pampushout, werd afgesproken dat de windturbines niet in het bos zullen worden geplaatst. De windturbines zijn geprojecteerd op gronden van de Nederlandse staat. Het Rijksvastgoedbedrijf heeft toegezegd mee te werken aan plaatsing van de windturbines, mits er een “bestuurlijk akkoord wordt bereikt tussen het Rijksvastgoedbedrijf, de gemeente Almere en combinatie Staatsbosbeheer/Flevolandschap omtrent het inzetten van gronden ten behoeve van het op te richten nieuwe windpark”². Voor zover de initiatiefnemers zijn geïnformeerd is die overeenkomst inmiddels bereikt en wordt de door hen te betalen jaarlijkse retributie (deels) ingezet ten behoeve van het groen blauwe raamwerk.

Zo ziet Almere het “groen blauwe raamwerk”:

Almere is naar het gedachtegoed van de ‘Garden City’ opgebouwd uit meerdere kernen in een omvangrijk, weelderig groenblauw raamwerk. Op de stadsplattegrond van Almere voegen het groen en blauw van de bossen, parken en plassen zich als vanzelfsprekend tussen het grijs en het rood van wegen en bebouwing. Veel van de 200.000 mensen die inmiddels in Almere wonen, doen dat vanwege het omringende water en de overweldigende aanwezigheid van het groen- een woonmilieu dat je in de andere steden in de Randstad niet gemakkelijk vindt. Almere wil dit succes doorzetten in de stadsuitbreiding en heeft de ontwikkeling van landschap en natuur nadrukkelijk als voorwaarde gesteld bij de groeiopgave.

---

² Brief 23/11/2015 van het Rijksvastgoedbedrijf aan Almeerse Wind en Nuon

Initiatiefnemers

Het project kwam tot stand op initiatief van de coöperatie Almeerse Wind. Met het idee een deel van de stad met windturbines van groene energie te voorzien viel het oog op de locatie Almere Pampus. Die windturbines zouden ook in particulier eigendom moeten zijn, bij voorkeur van de inwoners van Almere. De coöperatie zocht contact met Nuon om te onderzoeken of samenwerking mogelijk zou zijn. Nuon staat altijd open voor samenwerking met derde partijen waar wederzijds toegevoegde waarde is te vinden en de kans op realisatie van ideeën wordt vergroot. Hier is dat de combinatie van lokaal initiatief en draagvlak en de kennis en ervaring van een grote partij in windenergie.

De gesprekken tussen Almeerse Wind en Nuon verliepen succesvol en inmiddels bestaat er een samenwerkingsovereenkomst tussen de partijen. Complicerende factor was dat de ontwikkeling van een windpark voor een nieuwe coöperatie als Almeerse Wind te kapitaalintensief is. Daar is echter een goede oplossing voor gevonden.

De essenties van die samenwerking zijn:

- Almeerse Wind krijgt twee windturbines in eigendom en exploitatie;
  - Geraamde investering: 9,5 miljoen
  - Benodigd particulier ingebracht eigen vermogen exploitatiefase: 1,8 miljoen³
- Nuon krijgt acht windturbines in eigendom en exploitatie;
  - Geraamde investering: 38 miljoen
- Beide delen van het project zijn na ingebruikname zelfstandig;
- Beide delen van het project krijgen een eigen netaansluiting;
- Partijen werken op een gelijkwaardige basis samen;
- Het hele project wordt in nauwe samenwerking ontwikkeld;
- Almeerse Wind is verantwoordelijk voor de participatie gedurende de projectontwikkeling en de exploitatie;
- Almeerse Wind is verantwoordelijk voor de communicatie tijdens de projectontwikkeling;
- Nuon is verantwoordelijk voor het voorbereiden en aanvragen van de vergunningen, aanbesteding en bouw van het project;
- Partijen dragen naar rato van het aantal windturbines alle kosten die verbonden zijn met de voorbereiding en bouw van het project;
- Nuon financiert het deel van Almeerse Wind voor⁴;
- Vóór ingebruikname worden twee windturbines tegen kostprijs aan Almeerse Wind overgedragen;
- In hoeverre de partijen na dat moment samenwerken teneinde ook tijdens de exploitatie synergie te bereiken wordt te zijner tijd besproken.

---

³ Op basis van bancaire financiering en 20% Eigen Vermogen (verwachtingswaarde)

⁴ Met uitzondering van het aandeel van Almeerse Wind in de kosten voor participatie

Saneringsplan

Het beleid van de provincie Flevoland richt zich op het vergroten van de productie van windstroom, onder gelijktijdige vermindering van het aantal windturbines. Als onderdeel van dit project worden de bestaande 10 turbines van Jaap Rodenburg gesaneerd evenals de turbines langs de Eemmeerdijk (Eemmeerdijk 5 jaar na ingebruikname van Jaap Rodenburg, maar uiterlijk in 2025):

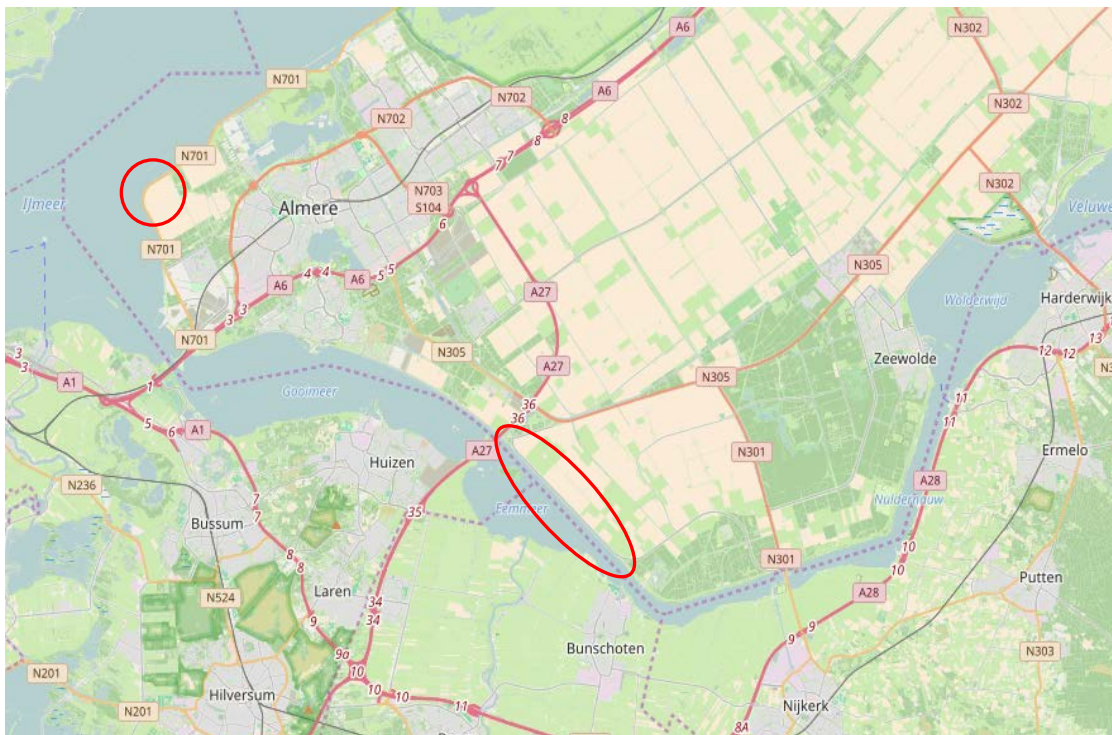
Beleidsdoelstellingen, zoals de bestuursafspraken windenergie BLOW, zijn geformuleerd in Megawatt opgesteld vermogen. De voortdurende nadruk op kostenverlaging heeft de industrie ertoe gebracht veel efficiëntere windturbines te ontwikkelen. Deze kenmerken zich door relatief grote rotoren terwijl het opgesteld vermogen per turbine veel minder hard is gegroeid. Om die reden stijgt in dit project de productie met bijna 40% terwijl het vermogen zelfs licht terugloopt.

De tabel op de volgende pagina vat een en ander samen. Ondanks een lichte terugloop in het opgesteld vermogen stijgt de productie, met een piek in de periode 2020 – 2025. Die piek wordt veroorzaakt door de dubbeldraaiertermijn van de resterende windturbines op de locatie in Almere en die in het windpark Eemmeerdijk.

	Huidige situatie	Situatie 2020 - 2025	Situatie na 2025	Vershil huidig - 2025	Vershil in % t.o.v. nu
Jaap Rodenburg	10 WT's	10	10		
Eemmeerdijk	19 WT's	19	0	- 19	-100%
Totaal aantal turbines	29	29	10	- 19	-65%
Opgesteld vermogen (MW)	35,5	54	35	- 0.5 MW	-0.01%
Stroomproductie (MWh)	53.400	126.400	102.000	+ 48.600 MWh	+91%
Huishoudens	15.250	36.114	29.142	+ 13.892 HH	+91%
CO ₂ reductie (ton)	29.000	68.644	55.393	+ 26.393 ton	+91%

Tabel 1: overzicht saneringsplan in cijfers

Figuur 4: locaties windparken Jaap Rodenburg en Eemmeerdijk

Gebiedsgebonden bijdrage

Conform het beleid van de provincie Flevoland zal het project een gebiedsgebonden bijdrage betalen van € 1050/MW/jaar opgesteld vermogen. In de tekst van de Anterieure Overeenkomst⁵ is opgenomen dat de bestemming van de gelden zal dienen te liggen in het verlengde van het programma Energie Werkt! uit 2015 dan wel een daaropvolgend energieprogramma.

---

⁵ Wikipedia (<https://nl.wikipedia.org/wiki/Grondexploitatiewet>): Een vrijwillige overeenkomst waarin gemeente en initiatiefnemers afspraken met elkaar maken omtrent kostenverhaal en eisen en regels die de gemeente stelt aan de ontwikkeling

Draagvlakontwikkeling, communicatie en ledenwerving

Almeerse Wind, Nuon en de Gemeente Almere vinden het belangrijk dat Almeerse burgers en bedrijven in het project kunnen participeren. Dat vormgeven en uitvoeren is de verantwoordelijkheid van Almeerse Wind. Daarbij gaat het om proces- en financiële participatie. In de ogen van Almeerse Wind veel te ambtelijke termen die we naar buiten zeker niet zullen gebruiken.

De provincie Flevoland eist tenminste 2,5% financiële participatie in de exploitatiefase (Regioplan windenergie). In dit project is er sprake van 22% financiële participatie, omdat twee van de negen windturbines via Almeerse Wind in particulier eigendom zullen zijn. Deze zullen zoveel als mogelijk met privaat geld gefinancierd worden, waarbij de regels van het Regioplan in acht genomen zullen worden. De investeringsruimte voor Almeerse Wind is 9,5 miljoen, met een minimum van 1,9 miljoen indien aanvullende financiering via een bank nodig is.

Almeerse Wind ziet het als haar taak om aspecten omtrent windenergie in het algemeen en voor deze locatie in het bijzonder kenbaar te maken aan een ruime kring van omwonenden en andere belanghebbenden zoals natuur- en milieu-organisaties. De daaruit voortvloeiende contacten zullen tevens worden benut voor ledenwerving van de coöperatie. Dat laatste is belangrijk omdat Almeerse Wind een zo groot mogelijk deel van het eigen vermogen (raming: € 1,8 mln) door haar eigen leden wil laten financieren. Daarmee probeert de coöperatie zoveel mogelijk verdien capaciteit binnen de eigen samenleving veilig te stellen.

In december 2016 is een keuze gemaakt tussen twee Almeerse marketing- en communicatiespecialisten om de coöperatie te ondersteunen. Daarvoor is in de projectbegroting budget opgenomen. Dit budget wordt gefinancierd door leden van Almeerse Wind en Nuon als ontwikkelingspartner.

Doelgroepen

De initiatiefnemers willen de volgende doelgroepen betrekken bij het project:

- Leden coöperatie Almeerse Wind
- College en Raad gemeente Almere
- Inwoners Almere Poort, Stad West, Filmwijk (initiatiefwijk)
- Inwoners Almere (overig), Muiderberg, Waterland
- Provincie Flevoland, waterschap Zuiderzeeland
- Natuur- en Milieufederatie Flevoland, Flevolandschap, Vogel- en Natuurwacht Flevoland, KNNV afdeling Lelystad, Stichting Blauwe Hart, Manege Pampus

Draagvlakontwikkeling heeft deels al plaatsgevonden middels stadsdeelbijeenkomsten in Almere-Poort en Stad-west waar verschillende opstellingsvarianten met virtuele beeld- en geluidstechnieken waren te zien. Ook heeft de Gemeente Almere een raadpleging (fysiek en online) en een informatieavond gehouden. Aan de hand daarvan is de opstelling van tien turbines tot stand gekomen.

Communicatie

Helpen de initiatiefnemers de gemeente Almere haar groene doelstellingen te realiseren, of helpt de gemeente de initiatiefnemers om een financieel rendabel en duurzaam groen project mogelijk te maken? Gemeente en initiatiefnemers zijn van mening dat beiden waar zijn. Dat betekent dat de communicatie ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid is. Inhoudelijke communicatieplannen

zullen worden opgesteld door Almeerse Wind, in overleg met Nuon en de Gemeente. Opgemerkt wordt dat ledenwerving ook een vorm van communicatie vereist, maar daarin kunnen nog geen procedurele zekerheden worden gecommuniceerd. Intern communiceert Almeerse Wind met haar leden via nieuwsbrieven, e-mail en notulen.

Communicatie-instrumenten:

- † Doelgroepen adequaat informeren over het voornemen en de participatiemogelijkheden
  - Huis-aan-huiskrant
  - Site
  - Nieuwsbrief leden AW
  - Gesprekken met Raadsfracties, inspreken hoorzitting
  - Werkbezoek/windsafari voor de doelgroepen aan Alexia Windpark, i.s.m. Nuon
- † Leden werven voor Almeerse Wind
  - Financiële en marketingpropositie ontwikkelen
  - Enquête / marktonderzoek
  - Ledenwerfacties online en offline: site, flyer, eigen bijeenkomsten, aanwezig op externe bijeenkomsten, ambassadeurs, etc.
- † Doelgroepen betrekken
  - Inbreng leden coöperatie

Ledenwerving

Leden zijn nodig als visvijver voor eigen vermogen, nodig voor de aanschaf van twee turbines.

Deelname kan op de volgende manieren:

1. Sympathiseren door tientjeslid te worden;
2. Energie afnemen van het handelshuis van o.a. Almeerse Wind, de Duurzame Energie Unie;
3. Financiële deelname vanaf de ontwikkelingsfase (om het ontwerp en de uitvoering van de campagne te kunnen financieren) i.c.m. 1 of 2;
4. Financiële deelname vanaf de bouwfase, i.c.m. 1 of 2.

De eerste drie genoemde mogelijkheden staan thans open. Almeerse Wind telt nu 138 leden waarvan 67 energiekanten en 19 investeerders.

Vergunningen

1. Ruimtelijke besluitvorming

Om het nieuwe windpark Jaap Rodenburg II mogelijk te maken is een omgevingsvergunning nodig voor de activiteiten 'bouwen', 'afwijken van het bestemmingsplan' en 'het oprichten van een inrichting'. Omdat het windpark een omvang krijgt van tussen de 5 en 100 MW zijn Gedeputeerde Staten (GS) bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning. GS van Flevoland kunnen deze bevoegdheid echter delegeren aan het college van B&W van de gemeente Almere.

Voordat de omgevingsvergunningaanvraag in behandeling kan worden genomen, moet door de gemeente Almere⁶ worden beoordeeld of een milieueffectrapport moet worden gemaakt. Hiervoor hebben de initiatiefnemers een zogenaamde 'aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling' opgesteld. Deze notitie bevat een omschrijving van de plaats en de kenmerken van het windpark en een beoordeling of het windpark tot belangrijke nadelige milieugevolgen kan leiden. De notitie bevat onder andere onderzoeken op de aspecten geluid, slagschaduw, ecologie, landschap en cultuurhistorie, externe veiligheid, bodem, water, archeologie, radarverstoring en vermeden emissies.

2. Omgevingsvergunning

Nadat de gemeente Almere een besluit heeft genomen op de m.e.r.-beoordeling, kan de omgevingsvergunningaanvraag in behandeling worden genomen.

Afwijken van het bestemmingsplan

Voor de inpassing van het windpark is het nodig van het huidige bestemmingsplan af te wijken. Daarom wordt een omgevingsvergunning voor de activiteit 'afwijken van het bestemmingsplan' aangevraagd. Hiervoor stellen de initiatiefnemers een ruimtelijke onderbouwing op. Deze onderbouwing beschrijft de wijze waarop de inpassing van het windpark mogelijk wordt gemaakt.

Bouwen

Om het windpark te kunnen bouwen (turbines, kraanopstelplaatsen, bekabeling, etc.) is daarnaast een omgevingsvergunning nodig voor de activiteit 'bouwen'. Deze wordt door de initiatiefnemers aangevraagd en bestaat uit bouwtekeningen en overige bouwtechnische gegevens.

Oprichten van een inrichting

Omdat windturbines sinds 1 januari 2011 onder het Activiteitenbesluit vallen en omdat het windpark (vooralsnog) niet m.e.r.-plichtig is, is geen omgevingsvergunning voor milieu nodig. Wel moet naast de melding die nodig is vanwege het Activiteitenbesluit een zogenaamde 'omgevingsvergunning beperkte milieutoets' (OBM) worden aangevraagd. Dit houdt in dat toetsing van de milieugevolgen van het wind park plaatsvindt op basis van de eerder beschreven 'm.e.r.-beoordeling'.

Op het ontwerp van de omgevingsvergunning kan een ieder een zienswijze kenbaar maken.

---

⁶ Uitgaande van de delegatie van de bevoegdheid door GS van de provincie Flevoland aan B&W van de gemeente Almere.

3. Overige vergunningen

Naast de omgevingsvergunning zijn er, afhankelijk van de precieze inrichting van het windpark en de uitkomsten van de ‘aanmeldingsnotitie m.e.r.-beoordeling’, bijkomende vergunningen nodig. Gedacht kan worden aan een watervergunning en/of een vergunning op basis van de Wet natuurbescherming.

4. Anterieure overeenkomst

Tussen de gemeente Almere, Almeerse Wind en Nuon wordt een anterieure overeenkomst gesloten. Hierin zijn de benodigde afspraken opgenomen omtrent de projectomvang, exploitatietermijn van 15 jaren, participatie en communicatie, eigendom van windturbines van Almeerse Wind en Nuon, planschade, compensatieregeling bij verkorten van de exploitatietermijn, verantwoordelijkheden en verplichtingen van de gemeente en de initiatiefnemers, kostenverhaal, betalen van gebiedsgebonden bijdrage door de initiatiefnemers, overdracht van rechten, zekerheidsstellingen en planning.

Globale planning

1. Gemeente besluit over de m.e.r.-beoordeling:	Q3 2017
2. Ontwerp omgevingsvergunning ligt ter inzage:	Q1 2018
3. Gemeente besluit over de omgevingsvergunning:	Q2 2018
4. SDE(+) subsidieaanvraag door initiatiefnemers:	Q3 2018
5. Financial close	Q2 2019
6. Start bouw:	Q3 2019
7. Start exploitatie	Q4 2020